

Ներածություն

Վերջին տարիներին աշխարհում նկատվում է փախստականների քանակի հսկայական աճ: Սիրիայում բռնությունների արդյունքում այս խնդիրը էական ազդեցություն է ունեցել նաև Հայաստանի Հանրապետության վրա, որը բնակչության մեկ շնչի հաշվով փախստականների և տեղահանված անձանց քանակով առաջատարներից է եվրոպայում:

Թեև առօրյա խոսքում ընդունված է **փախստական** անվանել հետապնդումների կամ բռնությունների պատճառով իրենց տները լքած բոլոր անձանց, իրավաբանորեն **փախստական** եզրույթն ունի համեմատաբար նեղ իմաստ: Որպես հետևանք, **տեղահանված անձին** փախստականի կարգավիճակ չնորհելու որոշումը ենթադրում է բարդ գործընթաց ինչպես փաստերի ուսումնասիրման ու գնահատման, այնպես էլ փախստականների պաշտպանության ոլորտում միջազգային և ներպետական իրավունքի նորմերի համակողմանի վերլուծության առումով: Այս գործընթացի արդյունավետ իրականացումն անհնար է առանց փախստականների իրավունքի առանցքային հասկացությունների, սկզբունքների և ընթացակարգերի լավ իմացության: Սույն դասընթացը նպատակ ունի Ձեզ ապահովել *փախստականների իրավունքի ոլորտում բազմակողմանի գիտելիքներով և տեղեկություններով, որոնք անհրաժեշտ են համապատասխան հարցերով արդարադատության արդյունավետ իրականացման համար:*

Դասընթացն ունի թեմատիկ կառուցվածք: Ներածական բնույթ ունեցող առաջին դասից հետո Ձեր ուշադրությանը հաջորդաբար կներկայացվեն փախստականի կարգավիճակի տրամադրման ու դադարեցման հիմքերը, փախստականների

Ցուցումներ

Մինչև 20 րոպե

Փորձեք ինքնուրույն սահմանել փախստական հասկացությունը:

Փորձեք մտապահել դասընթացի կառուցվածքը:

իրավական պաշտպանության հիմնական սկզբունքները, փախստականների նկատմամբ իրականացվող ընթացակարգերը, ինչպես նաև փախստականին տրամադրվող պաշտպանության բովանդակության հետ կապված հիմնահարցերը: Այս հերթականությունը վերարտադրում է այն հարցերի հերթականությունը, որոնք, որպես կանոն, ծագում են փախստականի իրավական պաշտպանության տրամադրման առնչությամբ: Միաժամանակ, այս կառուցվածքը ապահովում է փախստականների պաշտպանության հիմքերի, ընթացակարգերի և երաշխիքների խմբավորված քննարկում:

Առաջին դասում ներկայացվում են փախստականների միջազգայնաիրավական պաշտպանության պատմությունն ու համատեքստը, փախստականների միջազգային իրավունքի զարգացումը, դրա հիմնական աղբյուրները, փախստականների միջազգային պաշտպանության ոլորտում Միավորված ազգերի կազմակերպության փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի (ՄԱԿ ՓԳՀ) մանդատն ու առաքելությունը: Մնացած ինը դասերը նվիրված են փախստականների իրավունքի բովանդակության բացահայտմանը:

Այդ նպատակով առաջին հերթին քննարկվում է **փախստական** հասկացությունը: Ավելին, երկրորդ ու երրորդ դասերում ներկայացվում են փախստականի կարգավիճակի տրամադրման հիմքերը (չափանիշները, որոնց բավարարման դեպքում անձին շնորհվում է փախստականի կարգավիճակ), չորրորդ դասում՝ փախստականի կարգավիճակ տրամադրելը մերժելու, իսկ հինգերորդ դասում՝ այդ կարգավիճակը դադարեցնելու հիմքերը:

Այդուհետ Ձեզ են ներկայացված փախստականների պաշտպանության հիմնական սկզբունքները՝ **հանձնելու արգելքը, ապաստանի տրամադրման սկզբունքը, խտրականության արգելքը, անօրինական մուտքի և կացության պատժելիության արգելքը, երկիրը լքելու իրավունքը, ընտանիքի միասնականության սկզբունքը, երկարատև լուծումների ապահովումը և միջազգային համագործակցությունը**: Այս հարցերի լուսաբանմանն են նվիրված դասընթացի վեցերորդ և յոթերորդ դասերը:

Հաջորդիվ, ութերորդ և իններորդ դասերի շրջանակներում, քննարկվում են փախստականի կարգավիճակի շնորհման ընթացակարգերը և ընթացակարգային երաշխիքները, ապացուցման հիմնախնդիրները: Բացի այդ, առանձին ներկայացվում են առանձնապես խոցելի և հատուկ պաշտպանության կարիք ունեցող անձանց հետ կապված հիմնահարցերը:

Տասներորդ դասը եզրափակում է փախստականների պաշտպանության քննարկումը՝ Ձեզ ներկայացնելով փախստականի կարգավիճակի բովանդակության հիմնահարցերը: